

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Danskeren 1

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 3. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1848_941-txt-shoot-idm668.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Det er nemlig soleklart, i det Mindste for mig, at dersom vi, midt i *Folkelighedens* Aarhundrede, som det *Nittende* er, endnu ikke har faaet eller vil have andet Begreb om *Dansk* end *Utydsk*, ligesom *Polakkerne* ved *Polsk* kun synes at forstaae *urussisk*, *upreusisk* og *uøsterrigsk*, da maa det snart gaae Danmark ligesom det gik Polen, thi da havde vi enten aldrig havt, eller havde dog tabt vor Berettigelse til at være et *Folk* og at udgjøre et Rige i virkelig, *menneskelig* Forstand, og dog kunde intet være urimeligere med et *Folk*, som det *Danske*, hvis lille Kongerige, under en meget farlig Beliggenhed, er blevet saa ældgammelt, at Ingen veed, i hvilket Aarhundrede, end sige da, hvad Aar det er stiftet, thi her beviser den blotte Alder, at der maa have været et meget stærkere *Sammenhold* i det lille *Folk*, med sit lille *Fæderneland* og sit unanseelige *Modersmaal*, end Nogen paa fri Haand skulde formode. Tidens Tand er jo vist nok bidhvas, saa det kan synes rimeligt nok, at den dog tilsidst maatte faae Bugt med det lille seilivede *Danske Folk*, der syndes at ville trodse den, ja, mange tør vel endogsaa mene, det var rimeligt nok, at det ældgamle *Folk* selv kunde være træt af Møie og mæt af Dage, selv finde, det var til ingen Nytte mere i denne Verden, ja, finde, at fremfor alt i disse urolige Tider var det 4bedst at ligge i sin Grav, med en kiøn *Latinsk* eller *Tydsk* Gravskrift over sig, hvori der stod med forgyldte Bogstaver, at det *Danske Folk* med samt sit Modersmaal var salig hensovet og skulde hvile i Fred. Dette er nu imidlertid slet ikke min, og jeg tør sige, heller ikke den *Danske* Tankegang, for, hvad Tiden og dens hvasse Tand angaaer, da tænker jeg: *Tiden* er jo selv meget ældre baade end du og Danmark, saa den maa dog vel, ligesom vi, have bidt sine bedste Tænder istykker, og i alle Maader have lært at fare i Mag og lade skikkelige *Folk* leve, saalænge de kan, og *Tiden* i Frankrig har jo desuden høitidelig afskaffet *Dødsstraf* for *politiske* Forbrydelser, saa hvis det *Franske Folk*, trods alle sine politiske Forbrydelser, kan beholde Livet, mister det forholdsviis uskyldige *Danske Folk* dog vist ikke nu sin Smule Liv, uden det skulde gjøre en Ulykke paa sig selv. Hvad nu det angaaer, at gjøre en Ulykke paa sig selv, da hører man vel ikke sjelden, at det skeer i *Danmark*, men det skeer ogsaa i *England* og *Frankrig*, hvor man derfor dog aldrig tænker, at hele Folket kunde falde paa med Forsæt at gjøre det Samme, og hvad mig selv angaaer, saa, skiøndt jeg ogsaa føler, jeg bliver ældre hvert Aar og har havt det surt nok i denne syndige Verden, saa finder jeg dog ikke mindste Lyst til at tage mig selv af Dage, allermindst i disse bevægede Tider, da jeg meget mere kommer min Børnelærdom ihu, at i rørte Vande ser godt at fiske, og glæder mig derover baade paa egne Vegne, og paa Danmarks, som jo er et gammelt *Fiskerleie*, der stod sig godt, mens Sildene vrimlede saaledes i *Øresund*, at man, som gamle *Saxo* skriver, kunde slaae dem med Aarerne og tage dem med Hænderne. Vel falder det mig ind, at for *tolvhundrede* Aar siden, eller saa ved et Pas, skal der have været en ældgammel Konge i *Danmark* ved Navn *Harald Hildetan*, som, da han havde mistet sine *Hildetænder* (Huggetænder), blev kied ad Livet, og opæggede derfor selv med Flid sin Frænde Kong *Ring* paa hin Side Sundet til at møde sig paa *Braavalle-Hede*, hvor han da ogsaa faldt, efter at have været forsynlig nok til selv at lade sin Gravskrift riste med Runer i en Klippe; men dels agter man jo nu det Hele baade om ham og alle vore ældgamle Danekonger for idel Æventyr, og Runeskriften paa *Runemo* for lutter *Narre-Streger*, og dels saa varsler netop dette i mine *Øine* høist mærkværdige *Danske Oldsagn* en ganske anden Vei. For det Første var det nemlig i alt Fald *ikke* Lyst til Døden, der, efter Sagnet, drev *Harald Hildetan* til *Braavalle-Heden*, men heller Frygt for Døden i sin værste, kiedeligste Skikkelse, som "*Straa-Døden*" ogsaa i mine *Øine* er, saa han tænkte kun, som det *Danske* Ordsprog lyder: ligesaagodt springe i det, som krybe i det, og dernæst anmærker de Gamle selv, at det var uidentvivil kun hvad man kalder *Folke6snak*, at det store *Braavalle-Slag*, hvori alle det gamle Nordens Kæmper mødtes og de Fleste faldt, skulde havt saa urimelig en Grund, da man dog selv høit oppe i *Norge* havde hørt, det var, som sædvanlig, en *Falske-Blakke*, ved Navn *Brun*, der havde sat Splid mellem Kongerne paa begge Sider ad *Øresund*, saa de foer i Harnisk for at ødelægge hinanden, og at den samme *Falske-Blakke* baade kørde for *Harald Hildetan* til Valpladsen og slog ham ihjel under Kampen, da han saae sit Ram. See, det er der Rimelighed i, og naar de Gamle lægger til, at den *Falske-Blakke* var uidentvivil *Odin* selv, som fra Arildstid havde været de *Danskes* Skytsaand, men var nu blevet kied ad dem, ligesom *Stærkodder*, da er jeg vel for godevenne med gamle *Odin* til at tage det bogstavelig, men da *Stærkodder* Odinsfostre, vor gamle Staabi, virkelig, efter Alles Sigende, var paa den anden Side i *Braavalle-Slaget*, saa tør jeg ikke nægte, der jo, paa Aandens Sprog, var noget deri, saa at med deres gamle Kong *Hildetan* opgav det gammeldanske *Folk* ogsaa paa en Maade Aanden, uden at det dog nær saa meget var Aandens, som det var Dødens Skyld.